

ІНФЛЯЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Анотація. Розглянуто інфляцію як складне соціально-економічне явище. Проаналізовано ситуацію, що склалася в Україні за останні роки, а також виявлено найважливіші причини інфляційного зростання цін. З метою подолання інфляції в Україні запропоновано широкий комплекс антиінфляційних заходів.

Аннотация. Рассмотрена инфляция как сложное социально-экономическое явление. Проанализирована ситуация, сложившаяся в Украине за последние годы, а также выявлены важнейшие причины инфляционного роста цен. С целью преодоления инфляции в Украине предложен широкий комплекс антиинфляционных мероприятий.

Annotation. The inflation is considered as a complex socioeconomic phenomenon. The situation in Ukraine over the recent years was analyzed, and major causes of inflationary price increases were identified. In order to overcome inflation rate in Ukraine a wide complex of anti-inflation measures was offered.

Ключові слова: інфляція, індекс споживчих цін.

Фінансова система не лише забезпечує необхідні взаємозв'язки в економіці, вона є одним із найвпливовіших важелів макроекономічного регулювання, інструментом, за допомогою якого уряди мають змогу регулювати економічний розвиток. Саме тому діяльність виконавчої влади кожної країни спрямована на забезпечення стабільності фінансово-кредитної системи та фінансового стану в цілому. Запорукою цього, серед іншого, має бути стан "керованості" інфляційними процесами. Необхідність у цьому викликана тим, що інфляція не лише призводить до тяжких соціально-економічних наслідків, а й за умов інфляції втрачається ефективність дії та відбувається деформація інструментів макроекономічного регулювання [1].

Метою даної статті є визначення причин протікання інфляції в Україні та шляхів її подолання.

Інфляція – це переповнення фінансових каналів паперовими грошима, що призводить до їх знецінювання. Вона проникає у всі сфери економічного життя і починає руйнувати ці сфери. Від неї страждають держава, виробництво, фінансовий ринок, але більш за все страждають люди. Одночасно інфляція – одна із найбільш гострих проблем сучасного розвитку економіки практично всіх країн світу [2].

Незалежно від стану грошової сфери товарні ціни можуть підніматися внаслідок змін циклічних і сезонних коливань, структурних зрушень у динаміці виробництва, монополізації ринку, державного регулювання економіки, введення нових податків, зміни кон'юнктури ринку, дії зовнішньоекономічних зв'язків, стихійних лих і т. д. Отже, зростання цін викликається різними причинами.

До інфляційних причин зростання цін можна віднести:

диспропорційність, або незбалансованість державних витрат і доходів, що проявляється в дефіциті державного бюджету. Якщо цей дефіцит фінансується за рахунок активного використання "друкарського верстата", це призводить до збільшення маси грошей в обігу, а, відповідно, і до інфляції;

зростання "відкритості" економіки тієї чи іншої країни, усе більше втягування її в міжнародні зв'язки збільшують небезпечність "імпортованої" інфляції;

інфляція набуває самопідтримуючого характеру в результаті інфляційних очікувань. Багато вчених країн Заходу і нашої країни особливо виділяють, що подолання інфляційних очікувань населення і виробників – це найважливіше (якщо не головне) завдання антиінфляційної політики.

Протягом останніх п'яти років темпи зростання споживчих цін не опускалися нижче 10 % за рік.

Інфляційні коливання у 2007 і 2008 роках були дуже значними, ситуація дещо погіршилась, особливо наприкінці 2008 року, що було пов'язано із початком кризових процесів у світових економіках і в економіці України зокрема. За даними Держкомстату, річний показник інфляції у 2007 році становив 16,6 %, а у 2008 році, попри прогнози уряду, він зріс на 5,7 % і становив 22,3 %. Цьому передувало значне підвищення зарплат і пенсій: темпи зростання доходів населення тоді збільшилися з 25 – 30 % до 40 – 50 % на рік. Споживчий попит був дуже розігрітий за рахунок стрімкого зростання зарплат, пенсій, соціальних виплат, що призвело до цінового тиску. Так, уже в 2010 – 2011 роках ситуація стабілізувалась, а індекс споживчих цін дорівнював 9,1 %, а у 2011 році – 4,6 %, зменшившись на 5 % порівняно з попереднім показником.

Незважаючи на падіння доходів населення і скорочення попиту на товари, ціни в 2011 році зросли на 4,6 %, а за оцінкою експертів – на 12 – 13 %. Інфляція в нашій країні буде високою ще довго – це вигідно великому бізнесу й політикам [3].

На відміну від Заходу в Україні та інших країнах, що здійснюють перетворення господарського механізму, інфляційний процес важко піддається забороні та регулюванню. Інфляцію підтримують інфляційні очікування, порушення народногосподарської збалансованості (дефіцит держбюджету, негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу, зростаюча зовнішня заборгованість, зайва грошова маса в обігу).

Управління інфляцією становить найважливішу проблему грошово-кредитної і загалом економічної політики. При всій значущості скорочення державних витрат, поступового тиснення грошової емісії потрібне проведення

податкової системи, створення ринкової інфраструктури, підвищення відповідальності підприємств за результати господарської діяльності, проведення певних заходів із регулювання цін і доходів.

На підставі зазначеного можна сказати, що інфляція – дуже поширена економічна недуга, від якої в останні десятиліття постраждали багато розвинених країн. Реалізуючи розглянуті шляхи подолання інфляції та враховуючи досвід розвинених країн, рівень інфляції в Україні можна знизити, що приведе до більш стабільного стану вітчизняної економіки.

Наук. керівн. Серікова Т. М.

Література: 1. Макконнелл Р. Экономикс: принципы, проблемы, политика / Р. Макконнелл, С. Л. Брю. – М. : Республика, 2001. – С. 4–13. 2. Долан Е. Макроэкономика / Е. Долан. – СПб. : Индекс, 2009. – С. 50–56. 3. Шкарапова Е. Любой ценой / Е. Шкарапова // Контракты. – 2010. – № 18. – С. 10–15.